

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA Z HODNOCENÍ DOPADŮ REGULACE (RIA)

1. Důvod předložení a cíle

1.1. Název

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (dále jen „návrh zákona“).

1.2. Definice problému

Zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „zákon o rostlinolékařské péči“) kromě karanténních opatření proti šíření škodlivých organismů upravuje i další oblasti, jejichž úprava je nezbytná z hlediska zdraví lidí, zvířat a rostlin. Tyto oblasti úprav mají svůj význam i při ochraně životního prostředí a konkurenceschopnosti České republiky na jednotném trhu Evropské unie v oblasti zemědělských produktů i při vývozu těchto produktů do třetích zemí.

Problémy, na které návrh zákona reaguje, se dají rozdělit do následujících relativně samostatných skupin:

A. Integrovaná ochrany rostlin

Integrovaná ochrana rostlin byla v zákoně o rostlinolékařské péči upravena v důsledku transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/128/ES ze dne 21. října 2009, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství za účelem dosažení udržitelného používání pesticidů. V současné době došlo na půdě Evropské komise k posunům ve vnímání zavádění integrované ochrany v členských státech, a to tak, že Evropská komise klade důraz spíše na postupné prosazování integrované ochrany rostlin na základě mimoprávních opatření a nástrojů, než na vymáhání právní povinnosti využívat integrovanou ochranu rostlin. Tento postoj se odráží i v auditních zprávách Evropské komise k této problematice (např. výsledky DG(SANTE)2015-7472 (3.3.-11.3.2015) a DG(SANTE)2016-8753 - úřední kontroly používání přípravků na ochranu rostlin a obchodování s nimi). S ohledem na tento celoevropský posun je zřejmé, že dosavadní úprava by mohla být při striktním uplatňování výraznou překážkou konkurenceschopnosti českých zemědělců na jednotném trhu společenství.

B. Pronikání padělaných přípravků na ochranu rostlin na trh v České republice

Přípravky na ochranu rostlin jsou v současnosti nezbytnou součástí zemědělské produkce. Užívání přípravků na ochranu rostlin zejména na ochranu rostlinné produkce je zcela zásadním faktorem ovlivňujícím jak kvalitu, tak i kvantitu rostlinné produkce. Za rok 2013 bylo spotřebováno cca 13 500 000 kg přípravků. Došlo tak k aplikaci cca 5 500 000 kg/rok účinných látek což znamená aplikaci 1,55 (kg, l) účinných látek na 1 ha zemědělské půdy a 2,16 kg účinných látek na 1 ha orné půdy, chmelnic, sadů a vinic. Celková výměra ošetřená přípravky na ochranu rostlin v roce 2013 činila 15 200 00 ha (včetně dopočtu k celkové výměře orné půdy, chmelnic, sadů a vinic). Z tohoto množství připadá asi 37 % na přípravky určené pro profesionální uživatele.

Na trhu jednotlivých členských zemí je stále možno nalézt poměrně vysoký podíl nelegálních nebo padělaných přípravků na ochranu rostlin. Množství těchto přípravků lze odhadovat přibližně na 10 % v rámci celého jednotného trhu¹, přičemž míra těchto přípravků v jednotlivých členských státech se liší. Obecně lze konstatovat následující trendy:

- a) míra nelegálních a padělaných přípravků je vyšší u států, které jsou na vnějších hranicích EU,
- b) ve velkých západních členských státech je vyšší míra těchto přípravků oproti průměru,
- c) nižší míra těchto přípravků je ve skandinávských zemích².

Tyto nelegální nebo padělané přípravky mají značné negativní dopady, protože u nich nelze vyloučit, že obsahují chemické látky, které mají nepřípustný dopad na životní prostředí nebo přímo i na zdraví lidí. Díky tomu, že tyto přípravky neprošly řádným povolovacím procesem rovněž narušují fungování trhu, neboť do jejich ceny se nepromítají náklady spojené s testováním, které je nezbytnou podmínkou pro posouzení přípravku a jeho povolení.

Ačkoliv Česká republika, nemá vnější hranici s nečlenskými státy, která by umožňovala přímou infiltraci těmito přípravky, tak se i na našem území tyto přípravky objevují jako důsledek jednotného trhu členských států².

S ohledem na výše uvedená rizika těchto přípravků je nezbytné v rámci ochrany lidského zdraví a životního prostředí přijmout vhodná opatření, která ztíží možnost infiltrace trhu těmito přípravky.

C. Proces povolování přípravků na ochranu rostlin

V rámci aplikační praxe při povolování přípravků byly identifikovány problémy spojené s právní úpravou povolovacího řízení v zákoně o rostlinolékařské péči.

D. Pravidla pro trvale udržitelné používání přípravků na ochranu rostlin, která byla definována pracovní skupinou v rámci NAP

Praktické zkušenosti s aplikací právní úpravy používání přípravků na ochranu rostlin jednotlivých členů Koordináční pracovní skupina (KPS) pro přípravu a realizaci Národního akčního plánu na zajištění udržitelného používání pesticidů (NAP) vyústily v nutnost modifikovat některá ustanovení zákona o rostlinolékařské péči.

E. Doba trvání povolení sušáren dřeva

Praxe mezinárodního obchodu si vynucuje osvědčení pro technická zařízení k hubení škodlivých organismů ne starší než 2 roky. Tato osvědčení jsou důležitá pro akceptaci výrobků z ošetřovaného dřeva při fytosanitárních kontrolách na vstupu zboží do jednotlivých států v rámci jejich celních režimů. Nejčastějším výrobkem z ošetřeného dřeva jsou palety, na nichž je přepravováno zboží. Tyto palety jsou na důkaz jejich ošetření opatřovány přidělenou značkou. Osvědčení o registraci zařízení k hubení

¹ studie European Commission DG Health and Food Safety Ad- hoc study on the trade of illegal and counterfeit pesticides in the EU

² Česká republika není ani zemí kde by docházelo k přebalování nelegálních přípravků, což je nejčastější způsob výroby falzifikátů.

škodlivých organismů je využíváno velmi často, neboť většinou je nakopírované předáváno k expedované zásilce a je běžně vyžadováno od zákazníků, přičemž osvědčení, které je vydáno před dvěma roky, může být důvodem pro zrušení kontraktu na dodávku ošetřeného dřeva s ohledem na preventivních důvody, které spočívají v případné neochotě některých států výrobky z takového dřeva vpouštět na své území. Dochází tedy k jeho značnému opotřebení, přičemž ale rovněž dochází i k tlaku z jednotlivých států, aby toto osvědčení nebylo starší než dva roky, což je z jejich strany zdůvodňováno nutností zabránit potencionálnímu šíření škůdců a poznatkem, že účinnost zařízení k hubení škodlivých organismů v čase může klesat.

F. Právní úprava evidence ovocných sadů

Evidence sadů byla doposud administrativní pomůckou sloužící Ústřednímu kontrolnímu a zkušebnímu ústavu zemědělskému (dále též jen „ÚKZÚZ“) k výkonu jeho působnosti. Protože ale údaje obsažené v registru sadů jsou využívány v různých agendách a zejména při čerpání dotací, tak je třeba v zájmu právní jistoty jasně zakotvit tuto evidenci, tak aby její vedení a údaje v ní obsažené byly zcela jasné a mohly sloužit jako zdroje relevantních údajů.

1.3. Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

A. Integrovaná ochrana rostlin

Povinnou aplikaci integrované ochrany jakožto transpoziční ustanovení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/128/ES ze dne 21. října 2009, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství za účelem dosažení udržitelného používání pesticidů, obsahuje zákon o rostlinolékařské péči v § 5. Tato úprava vychází důsledně z jazykového výkladu této směrnice a dostupných vědeckých poznatků.

Za podmínek stanovených zákonem jsou profesionální uživatelé povinni uplatňovat obecné zásady integrované ochrany rostlin, jejichž výčet je obsažen ve vyhlášce č. 205/2012 Sb., o obecných zásadách integrované ochrany rostlin

B. Pronikání padělaných přípravků na ochranu rostlin na trh v České republice

Povolování přípravků na ochranu rostlin je na úrovni Evropské unie plně harmonizováno nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 ze dne 21. října 2009 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh a o zrušení směrnic Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS (dále jen též „nařízení 1107/2009“). Protože přípravky jsou zbožím, pak je třeba kromě výše uvedeného nařízení respektovat i další právní akty týkající se volného pohybu zboží. Dalším předpisem, který upravuje některé aspekty obchodu s přípravky na ochranu rostlin je směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/128/ES ze dne 21. října 2009, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství za účelem dosažení udržitelného používání pesticidů. Zákon o rostlinolékařské péči na tyto normy navazuje a zavádí nezbytná pravidla pro realizaci právních vztahů primárně vyplývajících z výše uvedeného práva Evropské unie.

C. Proces povolování přípravků na ochranu rostlin

Povolování přípravků na ochranu rostlin upravuje nařízení 1107/2009/EU a zákon o rostlinolékařské péči pouze adaptuje náš právní řád této právní úpravě. Tímto jsou současně vymezeny limity vnitrostátní právní úpravy.

D. Pravidla pro trvale udržitelné používání přípravků na ochranu rostlin, která byla definována pracovní skupinou v rámci NAP

Požadavky na používání přípravků na ochranu rostlin stanoví zákon o rostlinolékařské péči, přičemž se jedná o transpozici směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/128/ES ze dne 21. října 2009, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství za účelem dosažení udržitelného používání pesticidů.

E. Doba trvání povolení sušáren dřeva

Požadavky na technické zařízení k hubení škodlivých organismů a osvědčování jejich způsobilosti upravuje zákon o rostlinolékařské péči. Splňuje-li technické zařízení žadatele technické a technologické požadavky stanovené prováděcím právním předpisem, vydá Ústav rozhodnutí o uznání způsobilosti tohoto zařízení. Platnost tohoto osvědčení je časově neomezená.

Tato úprava je přímo navázána na

- Dohodu o uplatňování sanitárních a fytosanitárních opatření (Agreement on the Application of Sanitary and Phytosanitary Measures), 1994. Světová obchodní organizace (WTO*), Ženeva
- Mezinárodní úmluvu o ochraně rostlin (International Plant Protection Convention), 1997. FAO, Řím.

F. Právní úprava evidence ovocných sadů

Způsob a rozsah vyžadování údajů pro evidenci ovocných sadů je stanoven ve vyhlášce č. 88/2006 Sb., o způsobu a rozsahu vyžadování údajů o ovocných sadech obhospodařovaných v režimu intenzivního ovocnářství, která je prováděcím právním předpisem k zákonu č. 77/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů. Tyto údaje jsou shromažďovány ÚKZÚZ na základě jeho vyžádání.

1.4. Identifikace dotčených subjektů

- Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský.
- Ministerstvo zdravotnictví.
- Státní zdravotní ústav.
- Zemědělští podnikatelé (právnícké a fyzické osoby).
- Držitelé povolení a výrobci přípravků na ochranu rostlin.
- Osoby uvádějící přípravky na ochranu rostlin na trh.
- Uživatelé přípravků na ochranu rostlin.
- Členové Koordinační pracovní skupiny (KPS) pro přípravu a realizaci Národního akčního plánu na zajištění udržitelného používání pesticidů (NAP), která je složena ze zástupců těchto organizací: Agrární komora ČR, Asociace soukromého zemědělství ČR, Česká akademie zemědělských věd, Česká asociace ochrany rostlin, Česká společnost rostlinolékařská, Česká zemědělská univerzita, Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů, Českomoravský svaz zemědělských podnikatelů, Mezinárodní asociace výrobců biopreparátů, Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí, Ovocnářská unie České republiky, Potravinářská komora ČR, PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců, Sdružení oborů vodovodů a kanalizací, Státní zdravotní ústav, Svaz květinářů a floristů, Svaz měst a obcí ČR, Svaz pěstitelů

chmele ČR, Ústav zemědělské ekonomiky a informací, Ústřední kontrolní a zkušební ústav, Výzkumný ústav rostlinné výroby, v.v.i., Zelinářská unie Čech a Moravy, Zemědělský svaz ČR.

- Výrobci ošetřeného dřeva.

1.5. Popis cílového stavu

A. Integrovaná ochrana rostlin

Cílovým stavem je úprava právní úpravy integrované ochrany rostlin, která bude mít následující parametry:

- Nebude přísnější, než je úroveň integrované ochrany nastavená v jiných členských státech, která však současně odpovídá požadavkům Evropské komise.
- Uplatňování integrované ochrany rostlin nebude mít zvýšené administrativní nároky na zemědělce a zároveň i kontrola dodržování integrované ochrany bude jednoduchá.
- Právní úprava by měla představovat nejnižší limit uplatňování integrované ochrany rostlin, který je možné uplatňovat.

B. Pronikání padělaných přípravků na ochranu rostlin na trh v České republice

Cílovým stavem je snížení počtu nepovolených nebo padělaných přípravků používaných v České republice.

C. Proces povolování přípravků na ochranu rostlin

Cílem právní úpravy je změna procesních ustanovení v návaznosti na vývoj v této oblasti, a to především:

- Větší adaptaci institutů zákona o rostlinolékařské péči institutům jiných obecných správních předpisů jako je správní řád a kontrolní řád.
- Vypuštění nadbytečných ustanovení zákona.
- Zpřesnění dosavadních ustanovení zákona o rostlinolékařské péči.

D. Pravidla pro trvale udržitelné používání přípravků na ochranu rostlin, která byla definována pracovní skupinou v rámci NAP

Úprava zákona o rostlinolékařské péči ve smyslu požadavků vzešlých z Koordinační pracovní skupiny (KPS) pro přípravu a realizaci Národního akčního plánu na zajištění udržitelného používání pesticidů (NAP).

E. Doba trvání povolení sušáren dřeva

Odstranění administrativní bariéry, která brání v uplatnění na trhu tuzemským výrobcům ošetřeného dřeva.

F. Právní úprava evidence ovocných sadů

Formální zakotvení evidence sadů, jakožto informačního systému veřejné správy. Na tomto základě budou vedeny právně relevantní údaje o intenzivně obhospodařovaných ovocných sadech.

1.6. Zhodnocení rizika

Rizika, která byla identifikována, jsou spojena s oblastí padělaných přípravků na ochranu rostlin. Při zavádění jakýchkoliv opatření spojených s uváděním přípravků na trh je třeba zachovat pravidla pro fungování jednotného trhu.

Na druhou stranu nepovolené nebo padělané přípravky mohou mít jak devastující účinek na jednotný trh, tak i zcela zásadní dopady na životní prostředí a lidské zdraví.

Z obdobných důvodů představuje určité riziko rovněž právní úprava procesu povolování přípravků na ochranu rostlin, a to ve vztahu k nařízení 1107/2009/EU.

2. Návrh variant řešení

2.1. Integrovaná ochrana rostlin

- a) Nulová varianta.
- b) Varianta 1: změna právní úpravy ve smyslu aktuálního přístupu Evropské komise k integrované ochraně rostlin.

2.2. Pronikání padělaných přípravků na ochranu rostlin na trh v České republice

- a) Nulová varianta.
- b) Varianta 1: zavedení opatření proti nepovoleným přípravkům na ochranu rostlin, které nenarušují jednotný trh.

Komentář k variantě 1: Při navrhování případných opatření pro kontrolu trhu s přípravky v ČR je třeba důsledně respektovat faktory přímo vyplývající z členství v Evropské unii, kterými jsou společný trh a jednotná regulace.

Z těchto důvodů není v zásadě možné regulovat požadavky na samotné přípravky na ochranu rostlin uváděné na trh, neboť z důvodu existence společného trhu jsou tyto požadavky jednotně regulovány nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 ze dne 21. října 2009 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh a o zrušení směrnic Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS (dále jen též „nařízení 1107/2009“) a nařízením 547/2011, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009, pokud jde o požadavky na označování přípravků na ochranu rostlin.

Proto nelze bránit souběžnému obchodu s přípravky v rámci společného trhu vytvářením administrativních, regulativních či jakýchkoliv jiných překážek pro obchod s přípravky, které již byly uvedeny na trh v jiných státech EU.

Nicméně i zde lze klást důraz na pravidla zavedená těmito harmonizačními a regulačními předpisy. Při souběžném obchodu (tj. obchod s přípravky, které byly uvedeny na trh v jiném členském státě), mohou být dodávány přípravky na trh v ČR pouze v tom balení, ve kterém byly uvedeny na trh v členském státu vývozu (zákaz přebalování přípravků), a které byly ve státě vývozu povoleny k uvedení na trh členského státu vývozu.

Toto pravidlo vychází důsledně ze zásady volného obchodu v rámci členských zemí a pravidel pro uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh, neboť cílem souběžného obchodu je obchod s hotovými výrobky uvedenými na trh v jednom členském státě a nikoliv výroba nových přípravků (protože přípravky na ochranu

rostlin jsou zároveň i chemickými látkami, tak je třeba jako výrobu chápat i přelévání přípravků z obalů, v nichž byly uvedeny na trh, do obalů jiných).

Dalším opatřením, které nebrání volnému obchodu s přípravky, je i úprava opatřování přípravků etiketou, kdy je právě z důvodů snadného dohledání původu přípravku jak pro ostatní distributory, uživatele, tak i orgány dozoru zavedeno pravidlo, že původní etikety musí být na obalu zachovány tak, aby byly čitelné zásadní údaje o výrobcí a šarži. Pouhé nalepení etikety na schválený obal, ve kterém byl přípravek uveden na trh v jiném členském státě, není výrobou přípravku. Samotné opatřování těchto přípravků etiketou v úředním jazyce státu, kde má být přípravek na trh je nezbytným opatřením k ochraně životního prostředí a veřejného zdraví a je v souladu s příslušnými evropskými předpisy (nařízení 1107/2009 a Příloha I bod 4 nařízení 547/2011, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009, pokud jde o požadavky na označování přípravků na ochranu rostlin).

V zájmu ochrany zdraví lidí, zvířat, rostlin a životního prostředí, jakož i ochrany potravinového řetězce je nezbytné důsledně chránit trh před průnikem nelegálních přípravků na ochranu rostlin, neboť jejich používání představuje velké riziko a zátěž pro životní prostředí a v neposlední řadě i lidské zdraví. S ohledem na výše uvedené mantinely je řešením vyšší regulace subjektů, které uvádějí na trh přípravky na ochranu rostlin v ČR, a to formou registrace osob uvádějících přípravky pro profesionální použití na trh. Z pohledu rizik spojených s nelegálními přípravky není třeba zavádět regulaci plošnou, ale k odstranění značné míry rizika postačí registrace pouze těch distributorů, kteří hodlají uvádět na trh pouze přípravky, které jsou určeny pro profesionální použití, které tvoří skupinu asi 34% povolených přípravků, přičemž regulace se dotkne asi 400 osob, které uvádějí na trh přípravky pro profesionální použití.

Tato regulace nikterak nenarušuje fungování jednotného trhu se samotnými přípravky v EU, a tedy umožňuje využívat i nadále všech výhod existence jednotného trhu, i s ohledem na skutečnost, že již dnes platí povinnost v případě souběžného obchodu žádat o povolení tohoto obchodu, a tedy již dnes existují určité administrativní povinnosti založené na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009, která omezují počet subjektů, které mohou v ČR přípravky na ochranu rostlin distribuovat (pravidla souběžného obchodu). Registrace dodavatelů přípravků je rovněž doporučována ze strany kontrolních orgánů Evropské komise (naposledy DG(SANTE)2016-8753 - úřední kontroly používání přípravků na ochranu rostlin a obchodování s nimi).

Varianta 1 počítá s povinnou registrací distributorů přípravků pro profesionální použití, přičemž míra s tím spojených povinností zejména dodržování tzv. správné distribuční praxe (tj. pravidel pro bezpečnou distribuci přípravků na ochranu rostlin) a povinnosti uchovávání údajů o uvádění přípravků na trh zůstává stejná. Přínos nové úpravy spočívá v získání přesné množiny subjektů, které uvádějí na trh přípravky určené pro profesionální uživatele, čímž je dosaženo větší kontroly nad distribučním řetězcem, tak aby došlo k minimalizaci možností průniku nelegálních přípravků na trh v ČR. Samotná registrace je koncipována jako jednoduchý administrativní úkon založený na podání žádosti o registraci, přičemž jsou zkoumány pouze formální náležitosti žádosti. Tento princip je převzat z evropské regulace hnojiv.

Dalším opatřením je srovnání sankcí za delikty podle zákona o rostlinolékařské péči se sankcemi podle jiných zákonů upravujících nakládání s chemickými látkami (chemický zákon, zákon o biocidech), protože dosavadní sankce podle

roślinolékařského zákona výrazně zaostávaly za sankcemi podle výše uvedených předpisů.

2.3. Proces povolování přípravků na ochranu rostlin

- a) Nulová varianta.
- b) Varianta 1: úprava problematických procesních ustanovení zákona o rostlinolékařské péči.

2.4. Pravidla pro trvale udržitelné používání přípravků na ochranu rostlin, která byla definována pracovní skupinou v rámci NAP

- a) Nulová varianta.
- b) Varianta 1: úprava příslušných ustanovení zákona o rostlinolékařské péči.

2.5. Doba trvání povolení sušáren dřeva

- a) Nulová varianta.
- b) Varianta 1: časové omezení platnosti osvědčení na 2 roky.

2.6. Právní úprava evidence ovocných sadů

- a) Nulová varianta.
- b) Varianta 1: právní zakotvení evidence ovocných sadů.

3. Vyhodnocení nákladů a přínosů

3.1. Identifikace nákladů a přínosů

3.1.1. Integrovaná ochrana rostlin

- a) Nulová varianta:

Náklady:

- Vyšší právní nejistota ohledně správných postupů integrované ochrany ve vztahu ke splnění povinnosti uplatňování integrované ochrany oproti situaci v jiných členských státech přináší výrazné systémové náklady spojené s dodržováním zákona. Tyto náklady zasahují nejenom zemědělce ale i kontrolní orgán (ÚKZÚZ), ale mají i přímý vliv na podmínky pro zemědělské podnikání v ČR, přičemž tento vliv spočívá ve vyšších nákladech, což má vliv na konkurenceschopnost celého odvětví.
- Náklady spojené s integrovanou ochranou rostlin nemají přímý odraz na trhu rostlinných komodit, a tedy plnění veřejnoprávní povinnosti se nikterak nepromítá do dodavatelsko-odběratelských vztahů.

Přínosy:

- Co nejširší uplatňování zásad integrované ochrany rostlin je zcela nepochybně trendem který bude v budoucnu posilovat a tudíž lze předpokládat, že v budoucnu bude obecný tlak na všeobecné uplatňování široké škály metod integrované ochrany rostlin pouze sílit, přičemž dosavadní široká úprava tomuto trendu vyhovuje.

- b) Varianta 1:

Náklady:

- V důsledku zjednodušení situace oproti dosavadnímu stavu jsou náklady na tuto variantu zcela marginální.

Přínosy:

- Zjednodušení právních povinností zemědělců.
- Jednoznačnost kontrolního procesu.
- Zakotvení minimálního standardu uplatňování zásad integrované ochrany rostlin nikterak nebrání realizaci vyššího standardu integrované ochrany rostlin jednotlivými zemědělci tam, kde je to pro ně výhodné. Tento vyšší standard uplatňování integrované ochrany bude zpravidla realizován v důsledku poptávky koncového zákazníka na základě ekonomické výhodnosti v rámci dodavatelsko-odběratelských vztahů, které se budou prosazovat na soukromoprávní bázi.

3.1.2. Pronikání padělaných přípravků na ochranu rostlin na trh v České republice

a) Nulová varianta:

Náklady:

- Současná míra rizika poškození životního prostředí a lidského zdraví bude zachována, přičemž nelze vyloučit její zvyšování v čase.

Přínosy:

- Není třeba se vypořádávat s fungováním jednotného trhu.
- Není potřeba měnit zavedené procesy.

b) Varianta 1: zavedení opatření proti nepovoleným přípravkům na ochranu rostlin, které nenarušují jednotný trh:

Náklady:

- Nutnost registrace distributorů přípravků pro profesionální použití. Výše těchto nákladů je vyjádřena výší správního poplatku ve výši 1000 Kč. Tyto náklady se dotknou přibližně 400 distributorů, kteří uvádějí na trh přípravky na ochranu rostlin určené pro profesionální uživatele.
- Vzhledem k tomu, že další návazná opatření jsou odvozena ze současných opatření, tak lze tyto další náklady považovat za zanedbatelné.
- Vzhledem k tomu, že je při registraci využit princip, který již ÚKZÚZ provádí u hnojiv, tak lze pro tuto agendu využít zdroje a postupy z agendy hnojiv a tedy tyto náklady ÚKZÚZ na registraci budou pokryty správním poplatkem

Přínosy:

- Dosažení cíle regulace.

- Zachování mezinárodních závazků ČR.

3.1.3. Proces povolování přípravků na ochranu rostlin

a) Nulová varianta

Náklady:

- Nesplnění cíle, kterého má být dosaženo.
- Přetrvávající právní nejistota.

Přínosy:

- Žádné.

b) Varianta 1: úprava problematických procesních ustanovení zákona o rostlinolékařské péči.

Náklady:

- Osvojení nových procesních postupů. Tento dopad je však marginální, neboť tato problematika podléhá nařízení 1107/2009, nebo je třeba se vypořádat se subsidiaritou obecných správních předpisů (správní řád, kontrolní řád). Nedochází tak k činnostem novým, ale pouze k úpravám činností již vykonávaných, které budou i nadále vykonávány. Navrhované změny jsou tedy toliko změnami legislativně technickými, které v návaznosti na aplikační praxi zjednodušují dosavadní text, avšak nezavádějí nové postupy, protože s ohledem na celoevropskou regulaci a subsidiárně se uplatňující obecné správní předpisy (správní řád, kontrolní řád) takovou regulaci ani zavádět nemohou.

Přínosy:

- Posílení právní jistoty spočívající v jednoznačném řešení některých situací, které přinášely výkladové problémy.

3.1.4. Pravidla pro trvale udržitelné používání přípravků na ochranu rostlin, která byla definována pracovní skupinou v rámci NAP

a) Nulová varianta

Náklady:

- Ponechání stávajícího, již překonaného právního stavu.

Přínosy:

- Žádné.

b) Varianta 1: úprava příslušných ustanovení zákona o rostlinolékařské péči.

Náklady:

- Lze očekávat určité náklady v souvislosti s nově nastavenou právní regulací. Avšak s ohledem na skutečnost, že v rámci této varianty lze pouze měnit dosavadní práva a povinnosti způsobem, který nebude znamenat rozpor s požadavky směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/128/ES ze dne 21. října 2009, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství za účelem dosažení

udržitelného používání pesticidů, jsou tyto změny pouze zpřesňujícího charakteru a nelze v tomto případě předpokládat vznik nákladů nad rámec současné zátěže vyvolané dosavadní regulací.

Přínosy:

- Zkvalitnění regulace používání přípravků na ochranu rostlin.
- Realizace požadavků Koordinační pracovní skupiny (KPS) pro přípravu NAP.

3.1.5. Doba trvání povolení sušáren dřeva

a) Nulová varianta

Náklady:

- Ztráty tuzemských výrobců v důsledku nerealizace obchodů až třeba k zániku odvětví v ČR, neboť nelze předpokládat, že by došlo ke změně Úmluvy o ochraně rostlin a tím i fytosanitárních požadavků jednotlivých států.

Přínosy:

- Žádné.

b) Varianta 1: časové omezení platnosti osvědčení na 2 roky

Náklady:

- Náklady spojené s opakovaným řízením o vydání osvědčení. Tyto náklady však nelze považovat za nové, neboť dojde k jejich saturaci z nákladů, které jsou v současnosti vynakládány na dozorové kontroly, které se konají zpravidla ve dvouletém cyklu. Dojde tak k zefektivnění alokace nákladů, které jsou i dnes vynakládány, neboť jejich výsledkem bude vznik dokumentu, který je pro výrobce ošetřovaného dřeva nezbytnou podmínkou pro úspěšné fungování na trhu.

Přínosy:

- Vyhovění požadavkům mezinárodního obchodu a zachování konkurenceschopnosti tuzemských výrobců.

3.1.6. Právní úprava evidence ovocných sadů

a) Nulová varianta

Náklady:

- Žádné.

Přínosy:

- Žádné.

b) Varianta 1: právní zakotvení evidence ovocných sadů.

Náklady:

- Žádné. Evidence ovocných sadů na základě ohlašovací povinnosti již funguje, tudíž ani zemědělské podnikatelé ani ÚKZÚZ nebudou mít se změnou právního zakotvení žádné náklady.

Přínosy:

- Vyšší míra právní jistoty, pravidelná aktualizace dat.
- Využitelnost dat obsažených v evidenci ovocných sadů při tvorbě koncepčních materiálů nebo při komunikaci s mezinárodními organizacemi.

3.2. Vyhodnocení nákladů a přínosů variant

3.2.1. Integrovaná ochrana rostlin

Náklady současného stavu (varianta 0) mohou mít v budoucnu výrazný dopad na nižší konkurenceschopnost zemědělců, přičemž přínosy širokého uplatňování integrované ochrany rostlin lze efektivně zajistit i při realizaci varianty 1. Cílového stavu právní úpravy integrované ochrany rostlin nelze dosáhnout ponecháním dosavadního znění rostlinolékařského zákona.

3.2.2. Pronikání padělaných přípravků na ochranu rostlin na trh v České republice

Náklady nulové varianty, tedy zachování stávající míry výskytu padělaných přípravků na ochranu rostlin s potenciálem postupného nárůstu, jsou z hlediska přínosů této varianty jednoznačně převažující. Z opačného úhlu pohledu je třeba upřednostnit variantu 1, která jediná spěje k požadovanému cíli.

3.2.3. Proces povolování přípravků na ochranu rostlin

Nulová varianta nepřináší žádné přínosy, navíc neumožňuje naplnění cílového stavu. Náklady varianty 1 jsou s ohledem na její přínosy zanedbatelné a neměly by být překážkou schválení navrhovaných úprav.

3.2.4. Pravidla pro trvale udržitelné používání přípravků na ochranu rostlin, která byla definována pracovní skupinou v rámci NAP

Nulová varianta neumožňuje dosažení cílového stavu. Náklady varianty 1 jsou v porovnání s náklady nulové varianty marginální a její přínosy jednoznačně převažují.

3.2.5. Doba trvání povolení sušáren dřeva

Stanoveného cíle nelze dosáhnout jinak, než změnou zákona, tedy realizací varianty 1, jejíž přínosy, spočívající v možnosti udržení produkce jednoznačně převažuje marginální náklady spojené s dvouletým cyklem vydávání osvědčení. Náklady nulové varianty jsou pro konkurenceschopnost tuzemských výrobců neakceptovatelné.

3.2.6. Právní úprava evidence ovocných sadů

Obě varianty jsou spojeny s nulovými náklady, nicméně pouze varianta 1 umožní naplnění sledovaného cíle.

4. Návrh řešení

4.1. Integrovaná ochrana rostlin

1. varianta 1
2. varianta 0

4.2. Pronikání padělaných přípravků na ochranu rostlin na trh v České republice

1. varianta 1
2. varianta 0

4.3. Proces povolování přípravků na ochranu rostlin

1. varianta 1
2. varianta 0

4.4. Pravidla pro trvale udržitelné používání přípravků na ochranu rostlin, která byla definována pracovní skupinou v rámci NAP

1. varianta 1
2. varianta 0

4.5. Doba trvání povolení sušáren dřeva

1. varianta 1
2. varianta 0

4.6. Právní úprava evidence ovocných sadů

1. varianta 1
2. varianta 0

5. Implementace doporučené varianty a vynucování

Implementace zvolených variant si v případě všech jednotlivých podopatření vyžádá novelizaci zákona o rostlinolékařské péči a některých dalších souvisejících zákonů.

Dozorovým orgánem, který bude implementaci vynucovat je ÚKZÚZ.

6. Přezkum účinnosti regulace

Za přezkum účinnosti regulace je zodpovědný ÚKZÚZ. Přezkum účinnosti regulace bude probíhat průběžně v rámci řádné dozorové činnosti ÚKZÚZ a poznatky z dozorové praxe budou průběžně vyhodnocovány.

Externě budou přezkum účinnosti regulace provádět rovněž příslušné dozorové orgány Evropské komise, a to v rámci svých auditních misí.

V případě podopatření „Pravidla pro trvale udržitelné používání přípravků na ochranu rostlin, která byla definována pracovní skupinou v rámci NAP“ bude přezkum účinnosti průběžně provádět Koordinační pracovní skupina (KPS) pro přípravu a realizaci Národního akčního plánu na zajištění udržitelného používání pesticidů (NAP).

7. Konzultace a zdroje dat

7.1. Konzultace:

V rámci přípravy novely zákona o rostlinolékařské péči byly provedeny rozsáhlé konzultace se zástupci odborné veřejnosti a se zástupci dotčených profesních skupin.

V rámci Koordinační pracovní skupiny (KPS) pro přípravu a realizaci Národního akčního plánu na zajištění udržitelného používání pesticidů (NAP) se k podnětům na novelu zákona vyjadřovali její členové, tedy Agrární komora ČR, Asociace soukromého zemědělství ČR, Česká akademie zemědělských věd, Česká asociace ochrany rostlin, Česká společnost rostlinolékařská, Česká zemědělská univerzita, Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů, Českomoravský svaz zemědělských podnikatelů, Mezinárodní asociace výrobců biopreparátů, Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí, Ovocnářská unie České republiky, Potravinářská komora ČR, PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců, Sdružení oborů vodovodů a kanalizací, Státní zdravotní ústav, Svaz květinářů a floristů, Svaz měst a obcí ČR, Svaz pěstitelů chmele ČR, Ústav zemědělské ekonomiky a informací, Ústřední kontrolní a zkušební ústav, Výzkumný ústav rostlinné výroby, v.v.i., Zelinářská unie Čech a Moravy, Zemědělský svaz ČR.,

Dalším konzultovaným subjektem byla Česká asociace ochrany rostlin (CCPA).

7.2. Zdroje dat:

- Informace z jednání EK,
- ÚKZÚZ – data získaná v rámci dozorové činnosti a správních řízení,
- Auditní mise Evropské komise DG(SANTE)2016-8753 a DG(SANTE)2016-8753-úřední kontroly používání přípravků na ochranu rostlin a obchodování s nimi,
- Evropská komise - European Commission DG Health and Food Safety Ad- hoc study on the trade of illegal and counterfeit pesticides in the EU.